

ภาค 6
การบริหาร
งานสังคมสงเคราะห์

20

บริหารแบบ นักสังคมสงเคราะห์

กรณีการ ยูประพัฒน์
สังคมสงเคราะห์ 2502-2507

“ธรรมศาสตร์” เมื่อ 49 ปีก่อนยังคงสดใสอยู่ในความทรงจำ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มีคณาจารย์ที่อ่อนโยน สุภาพ สง่างาม ทรงภูมิ มีความรู้ความสามารถเมตตารักใคร่ศิษย์ ให้องค์ความรู้ รวมทั้งจริยธรรม คุณธรรม เป็นเบ้าหลอมให้ศิษย์มีความอ่อนโยน นุ่มนวล สุภาพ ภายนอกแต่เข้มแข็งมั่นคง เด็ดเดี่ยวอยู่ภายใน ให้มีแนวทางเดินในการประกอบอาชีพ และตอบแทนคุณแผ่นดินอย่างมีศักดิ์ มีศรี

พวกเรานักศึกษารุ่น พ.ศ.2502-2507 หลายคนได้พากันเข้าทำงานกรมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันคือกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) ผู้เขียนเริ่มชีวิตนักสังคมสงเคราะห์ที่หน่วยงาน อ.ปากเกร็ดนนทบุรี ชีวิตราชการในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ได้ศึกษาเรียนรู้ และร่วมแก้ไขปัญหารวมทั้งพัฒนากับผู้รับบริการสงเคราะห์ บุคลากรในหน่วยงาน จนก้าวไปถึงระดับผู้บริหารงานประชาสงเคราะห์

พ.ศ. 2531 ผู้เขียนได้รับคำสั่งปฏิบัติหน้าที่ “ผู้ปกครอง” สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญา และยังมีเด็กอ่อนพิการทางร่างกายรวมอยู่ด้วย ระยะเริ่มแรกการทำงานต้องประสานกับส่วนงานต่างๆ ในการจัดสรรทรัพยากร อาคารสถานที่เพื่อให้เพียงพอแก่การสงเคราะห์เด็กเหล่านี้ ต่อมาเด็กเพิ่มจำนวนมากขึ้น ผู้เขียนในฐานะ “ผู้ปกครอง” ต้องวางแผนปฏิบัติและปรับปรุงงานภายในอย่างสม่ำเสมอ

นักสังคมสงเคราะห์กับการบริหาร

ในการบริหารงานสถานสงเคราะห์ ผู้เขียนต้องวางแผนให้ดี เช่น

1. การจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์เตรียมนม อุปกรณ์กายภาพบำบัด อุปกรณ์พัฒนาเด็ก อุปกรณ์การแพทย์การพยาบาล ฯลฯ
2. การจัดหาบุคลากรเพิ่มขึ้นจากที่ยังไม่มีกำหนดไว้ในราชการ เช่น นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด นักพัฒนาการเด็ก คนครัว ฯลฯ
3. ด้านอาคารสถานที่ ได้แก่การจัดหาอาคารเพิ่มเติม เช่น อาคารพัฒนาการเด็ก อาคารเวชศาสตร์ฟื้นฟู อาคารพยาบาล สนามเด็กเล่น ฯลฯ เพิ่มเติม รวมทั้งการจัดแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม
4. ด้านวิชาการ ได้แก่การจัดวางแผนปฏิบัติ ประชุมระดับบริหารระดับสหวิชาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด รวมทั้งการจัดหาวิทยากรหรือส่งไปศึกษาดูงานฝึกงานภายนอก
5. ด้านความร่วมมือภาคเอกชน ซึ่งถือเป็นนโยบายและแผนระดับชาติของสภาพัฒน์ฯ ที่ระบุให้มีการร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ ในการนี้สถานสงเคราะห์เด็กของกรมฯ จึงได้ร่วมทำกิจกรรมกับภาคเอกชน เช่น สหทัยมูลนิธิ ในการพัฒนาการเด็ก

การประสานงานภาคเอกชน

ผู้เขียนได้นำแนวคิดนี้มาทำงานที่เป็นรูปธรรม 4 ประการหลัก

1. ด้านการรักษาพยาบาล ประสานงานโรงพยาบาลต่างๆ ในการส่งเด็กไปรับการตรวจรักษา เชิญแพทย์เฉพาะทางมาตรวจรักษาในสถานสงเคราะห์ การจัดหาและอุปกรณ์การแพทย์ โดยความร่วมมือจากบริษัท ห้างร้าน องค์กรตลอดจนเอกชนต่างๆ
2. ด้านอาคารสถานที่ ได้ขอความร่วมมือภาคเอกชนเช่นบริษัท สถาปนิกในการออกแบบอาคารให้เหมาะสมกับสถานสงเคราะห์เด็กพิการ โดยบริษัทดีไซน์ 103 ได้ออกแบบให้โดยไม่คิดมูลค่า
3. ประสานภาคเอกชนเช่น สโมสรไลออนส์บางเขน กรุงเทพฯ (ผู้เขียนยังเคยเป็นนายกสโมสรนี้) ให้การสนับสนุนงานในหลายด้าน

4. ด้านสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยขอให้หนังสือพิมพ์รายวันลงภาพผู้ใจบุญบริจาค ทำให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นและรับรู้ถึงลักษณะงาน และการแบ่งปันความสุข รวมทั้งการให้สัมภาษณ์นิตยสารเพื่อเผยแพร่ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากสังคม นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้จัดทำหนังสือคู่มือการบริหารงาน แผนพัฒนางานและแผนปฏิบัติงาน สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญา คู่มือการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ด้านคนพิการ คู่มือในการดูแลและพัฒนาเด็กอ่อนในสถานสงเคราะห์ เป็นต้น

เส้นทางที่สร้างสรรค์

ผลงานที่ประสบความสำเร็จในภาพรวมเด็กอ่อนพิการได้รับการแก้ไขความพิการตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งทางการพูด การได้ยิน และร่างกายได้รับการศึกษาตามวัยและสภาพความพิการและส่งต่อสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพเพื่อไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้

บางคนจบการศึกษาถึงมหาวิทยาลัย บางคนเป็นนักกีฬาพิการเหรียญทอง มีครอบครัว บางคนมีครอบครัวอุปการะ เป็นบุตรบุญธรรมต่างประเทศ บางคนกลับไปอยู่กับครอบครัวที่จากกันมานาน ส่วนผู้ไม่มีใครเลี้ยงดู สภาพร่างกายไม่พร้อมก็มีหน่วยงานราชการดูแลจนถึงวาระสุดท้าย

คน เป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศ องค์กรของรัฐ องค์กรเอกชน นักวิชาการ นักธุรกิจ สื่อมวลชน ซึ่งรวมเป็นเบญจภาคีจะเจริญ รุ่งโรจน์ หรือเสื่อมคอยตกต่ำเกิดจาก คน พลังความดีของคนช่วยแก้ไขปัญหาสังคมให้รอดปลอดภัย ช่วยฟื้นฟูพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพของสรรพสิ่ง

ขอให้ทุกท่านเป็นคนดีของแผ่นดิน